

Atmintinė

Automobilio pajamų natūra
apskaita, mokesčiai ir
deklaravimas

Daugiau šia tema
vaizdo įrašė

[Žiūrėti >](#)

1. Du būdai apskaičiuoti automobilio pajamas natūra

Pajamoms dėl automobilio naudojimo apskaičiuoti Finansų ministro 2009-05-19 įsakymu Nr. 1K-162 patvirtintame Pajamų, gautų natūra, įvertinimo tvarkos apraše yra nustatyti du būdai:

Supaprastintas būdas		Faktinis naudojimas	
1	2	3	4
0,7% automobilio vertės*/mėn.	0,75% automobilio vertės*/mėn.	Nuomos rinkos kaina	Faktinės išlaidos
Pajamos natūra apima: automobilio naudojimą (be degalų)	Pajamos natūra apima: automobilio naudojimą su degalais	už faktinį naudojimo laiką (km)	už faktiškai sunaudotus degalus
Aprašo 5 p.	Aprašo 5 p.	Aprašo 4 p.	Aprašo 2 p.

Pastabos:

* vertė automobilio įsigijimo dieną ir kiekvienų metų sausio 1 dieną.

2. Ar galima keisti pajamų natūra apskaičiavimo būdą

Per mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus) gyventojų pajamos natūra dėl automobilio naudojimo gali būti pripažįstamos tik vienu būdu – supaprastintu ar pagal faktinį automobilio naudojimą gyventojų asmeniniais tikslais.

Jeigu pradėjus naudoti automobilį gyventojų asmeniniais tikslais buvo pasirinktas supaprastintas būdas, tai iki šio mokestinio laikotarpio pabaigos jo keisti galimybės nėra. Už visus kalendorinius metus pajamos natūra turi būti apskaičiuotos taikant supaprastintą būdą, nustatytą Aprašo 5 punkte.

Pasirinkus pajamas natūra skaičiuoti pagal faktinį naudojimą, vėliau sprendimą galima būtų pakeisti, tačiau reikėtų perskaičiuoti gyventojų gautas pajamas nuo metų pradžios taikant supaprastintą būdą.

3. Kada pajamos natūra gali būti skaičiuojamos supaprastintu būdu – kaip 0,75 proc. automobilio vertės

Taikant supaprastintą pajamų natūra įvertinimo būdą (0,75 proc. automobilio vertės, kai mokama už degalus, arba 0,7 proc. automobilio vertės, kai įmonė degalų sąnaudų neapmoka), Aprašo 5 punktas taikomas tais atvejais, kai įmonei priklausantis automobilis naudojamas įmonės veikloje, t. y. tais atvejais, kai pirmiausiai įmonė jį naudoja kaip ilgalaikį turtą (darbuotojas juo važinėja atlikdamas darbo funkcijas) ir papildomai šis automobilis naudojamas gyventojų asmeniniais tikslais.

Jeigu automobilis būtų naudojamas tik gyventojų asmeniniais tikslais, vertinant pajamas natūra reikėtų taikyti kitą Pajamų, gautų natūra, įvertinimo tvarkos apraše nustatytą įvertinimo būdą – pajamas natūra apskaičiuoti atsižvelgiant į tokio automobilio nuomos rinkos kainą ir faktiškai sunaudotus degalus.

4. Kaip skaičiuoti pajamas natūra, jeigu vienu automobiliu naudojasi keli darbuotojai

Kai įmonės automobiliu naudojasi keli darbuotojai, automobilis yra naudojamas darbuotojų asmeniniais tikslais ir neįmanoma nustatyti, kiek kuris darbuotojas tuo automobiliu naudojasi (neįmanoma identifikuoti kiekvieno gyventojų gautos individualios naudos), pajamos natūra apskaičiuojamos kiekvienam darbuotojui kaip 0,75 proc. automobilio rinkos vertės per mėnesį. Pagal Aprašo 5 punkto nuostatas, 0,75 proc. dydis apskaičiuojamas neatsižvelgiant į tai, kiek gyventojas faktiškai naudojasi įmonės automobiliu. Todėl tai, kad įmonė negali nustatyti kiekvieno darbuotojo individualios naudos, netrukdo apskaičiuoti pajamas natūra ir jas apmokestinti GPM ir „Sodros“ įmokomis, jeigu yra žinomi asmenys, kurie naudojasi automobiliu.

5. Kiek susidaro mokesčių, kai pajamos natūra apskaičiuojamos kaip 0,75 proc. nuo automobilio vertės

Jeigu įmonės automobiliu naudojasi įmonės darbuotojas, mokesčių būtų apskaičiuojami taip:

Automobilio vertė Rinkos vertė*	Pajamos natūra (0,75%/mėn.) = 1 x 0,75%	GPM = 2 x 20 %	„Sodra“ = 2 x 24,27% (22,5 + 1,77)	PVM = 1 x 0,05% x 21%	Mokesčių iš viso per mėnesį = 3 + 4 + 5	Mokesčių iš viso per metus = 6 x 12 mėn.
1	2	3	4	5	6	7
50 000	375	75	91,01	5,25	171,26	2 055,15
30 000	225	45	54,61	3,50	102,76	1 233,09
25 000	187,50	37,50	45,51	2,63	85,63	1 027,58
20 000	150	30	36,41	2,10	68,51	822,06
15 000	112,50	22,50	27,30	1,58	51,38	616,55
10 000	75	15	18,20	1,05	34,25	411,03
7 000	60	12	14,56	0,84	27,40	328,82
5 000	37,50	7,50	9,10	0,53	17,13	205,52

Pastabos:

* vertė automobilio įsigijimo dieną ir kiekvienų metų sausio 1 dieną.

6. Kaip nustatyti automobilio rinkos kainą

Rinkos kaina – tai kaina, už kurią sandorį sudarytų nepriklausomi pardavėjas ir pirkėjas, siekdami kiekvienas sau maksimalios naudos. Ją galima nustatyti:

- pagal viešai skelbiamas panašių automobilių pardavimo kainas (skelbimai, reklamos ir pan.);
- rinkos kainą galima rasti automobilio draudimo liudijime. Ją nustato nepriklausoma šalis – draudimo bendrovė;
- informaciją apie automobilių rinkos kainas galima rasti, pavyzdžiui, interneto svetainėje www.emprekis.lt.

7. Ar automobilio rinkos kaina nustatoma su PVM

Bet kokios gyventojų gautos pajamos natūra yra įvertinamos su PVM. Ne išimtis – ir gyventojų pajamos natūra dėl automobilio naudojimo. Rinkos vertė, nuo kurios yra skaičiuojamas pajamų natūra procentas – 0,7 ar 0,75, yra automobilio vertė su PVM.

8. Kokiu dokumentu įforminti automobilio naudojimą darbuotojo asmeniniais tikslais

Teisės aktai nenustato, kokiais dokumentais įforminti automobilio naudojimą darbuotojo asmeniniais tikslais.

Paprastai būna keli dokumentai:

- įsakymas dėl automobilio perdavimo naudoti atliekant darbo funkcijas (automobilis priskiriamas darbuotojui);
- sudaromas susitarimas su darbuotoju raštu dėl automobilio naudojimo asmeniniais tikslais.

Susitarime išdėstomos sąlygos, leidžiančios įmonei priklausantį automobilį naudoti asmeniniais tikslais.

Papildomai įmonėje turėtų būti nustatyta bendra automobilio naudojimo tvarka, su kuria darbuotojas turėtų būti supažindinamas pasirašytinai. Joje turėtų būti nurodoma, kokias ataskaitas: kelionės lapus, degalų sunaudojimo ataskaitas (ar jokių) ir koku periodišku darbuotojas turi (neturi) pateikti; kaip pildomi kelionės lapai ar ataskaitos; kaip fiksuojami ir pateikiami automobilio odometro rodmenys: įrašant į kelionės lapą, ataskaitą ar nufotografuoti duomenys turi būti siunčiami nurodytu elektroniniu paštu; kur saugomas įmonės automobilis ne darbo metu ir kita.

9. Dėl ko reikia susitarti su darbuotoju

- Dėl pajamų natūra įvertinimo būdo: kokiu būdu bus apskaičiuojamos pajamos natūra – supaprastintu būdu (0,7 ar 0,75 proc. nuo automobilio vertės) ar pagal faktinį naudojimą.
- Kieno lėšomis bus mokami mokesčiai: įmonė sumokės iš savo lėšų ar darbuotojo GPM ir VSD įmokas nuo pajamų natūra apskaičiuos ir išskaičiuos iš darbuotojo pinigais gaunamo darbo užmokesčio
- Ar įmonė mokės už darbuotojo asmeniniais tikslais sunaudotus degalus. Nuo to priklausys, kaip bus skaičiuojamos darbuotojo pajamos natūra – 0,7 ar 0,75 proc. nuo automobilio vertės.
- Ar darbuotojui leidžiama įmonės automobiliu asmeniniais tikslais išvykti už miesto (administracinio teritorinio vieneto), kuriame yra įmonė, ribų.
- Ar darbuotojui leidžiama įmonės automobiliu naudotis atostogų metu.
- Ar darbuotojas gali vykti į užsienį, ir jeigu gali, ar įmonė apmoka tokiose kelionėse sunaudotų degalų įsigijimo išlaidas.
- Jeigu reikia, nustatomas automobilio naudojimo asmeniniais tikslais limitas, pavyzdžiui, nurodant kilometrų skaičių per mėnesį.
- Kas moka už automobilio statymą aikštelėse, kai automobilis naudojamas darbuotojo asmeniniais tikslais.
- Kaip darbdavys informuojamas apie įvykusį draudžiamąjį įvykį.
- Kaip atlyginami nuostoliai, jeigu automobilis nėra draustas kasko draudimu

Šalių susitarimu gali būti nustatomos bet kokios kitos sąlygos, susijusios su automobilio naudojimu darbuotojo asmeniniais tikslais.

10. Kokie GPM ir VSD įmokų tarifai taikomi automobilio pajamoms natūra

Automobilio pajamų natūra apmokestinimas GPM ir „Sodros“ įmokomis priklauso nuo pajamų rūšies, kuriai šios pajamos natūra bus priskirtos:

- darbuotojų pajamoms natūra taikomas 20 (32) proc. GPM tarifas ir toks VSD įmokų dydis, kuris taikomas jo darbo užmokesčiui, įskaitant ir papildomas pensijų kaupimo įmokas;
- įmonėje nedirbančio akcininko pajamos natūra dėl automobilio naudojimo paprastai yra apmokestinamos 15 (20) proc. GPM, „Sodros“ įmokos neskaičiuojamos;
- valdybos, stebėtojų tarybos ar paskolų komiteto narių pajamos natūra yra apmokestinamos 20 (32) proc. GPM ir „Sodros“ įmokomis kaip tantjemos;
- MB narių ir IĮ savininkų pajamos natūra gali būti apmokestinamos dvejopai: kaip su darbo santykiais susijusios pajamos – GPM ir „Sodros“ įmokomis arba kaip dividendai (pelno iš įmonės paėmimas). Taip priklauso nuo MB nario ir IĮ savininko pasirinkimo.

11. Ar darbuotojo gautos pajamos natūra dėl automobilio naudojimo registruojamos apskaitoje

Pačios pajamos natūra dėl automobilio naudojimo, t. y. suma, apskaičiuota kaip 0,75 proc. nuo automobilio vertės, arba suma, atitinkanti automobilio nuomos rinkos kainą, pagal apskaitos taisykles neturėtų būti registruojamos, nes nėra ūkinės operacijos ar ūkinio įvykio. Darbuotojui darbdavys jokių išmokų dėl pajamų natūra nemoka ir papildomų išlaidų nepatiria. Dėl to, kad įmonė apskaičiuoja gyventojų pajamas natūra, jos turtas, nuosavybė, įsipareigojimai, pajamos ar sąnaudos nesikeičia. Todėl įprastai įmonės apskaitoje turėtų būti registruojami tik mokesčiai, kurie susidaro dėl pajamų natūra ir kuriuos reikia pervesti į valstybės biudžetą.

Jeigu dėl GPM313, GPM312 deklaracijų ir SAM pranešimo pildymo yra būtina pajamų natūra sumas įtraukti į apskaitos sistemą, jų sumos gali būti registruojamos apskaitoje, tačiau vėliau turėtų būti daromi taisymai ir šios sumos iš apskaitos turėtų būti pašalintos.

12. Ar pajamas natūra įtraukti į darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraštį

Jeigu įmonė darbuotojo gautų pajamų natūra neįtrauktų į darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraštį (DU apskaitos sistemą), būtų sudėtinga pritaikyti NPD ir teisingai apskaičiuoti GPM, o pajamų natūra sumos nebūtų automatiškai įtraukiamos į GPM313, GPM312 deklaracijas ir SAM pranešimus.

Jeigu pajamų natūra sumas įmonė įtrauks į darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraštį, reikia nepamiršti parodyti ir tokių pajamų natūra gavimo (išmokėjimo). Darbuotojas pajamas natūra gauna naudodamas įmonės automobilį, t. y. jos pripažįstamos gautomis tą mėnesį, kai automobilis faktiškai naudojamas darbuotojo asmeniniais tikslais.

Darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraštyje bus registruojama ne tik apskaičiuota ir darbuotojo gauta pajamų natūra suma, bet ir mokesčiai: GPM, darbuotojo ir darbdavio VSD įmokos.

13. Ar galima iš darbuotojo atlyginimo išskaičiuoti pajamų natūra mokesčius

Dėl GPM ir „Sodros“ įmokų, kurios apskaičiuojamos nuo pajamų natūra vertės, išskaičiavimo iš darbuotojo atlyginimo įmonė turi susitarti su darbuotoju. Finansų ministro patvirtintos Pajamų, gautų natūra, tvarkos aprašo 8 punkte nustatyta, kad pajamų natūra davėjo į biudžetą sumokėtas pajamų mokestis jam kompensuojamas gyventojų pajamų natūra davėjo susitarimu.

Tai reiškia, kad šalis turi susitarti dėl įmonės sumokėto GPM ir „Sodros“ įmokų kompensavimo (kad darbuotojas šiuos mokesčius darbdaviui atlygins) ir dėl šių mokesčių kompensavimo būdo: mokėjimo, tarkim, į įmonės sąskaitą banke ar išskaitų iš darbuotojui pinigais išmokamo darbo užmokesčio.

14. Ar darbuotojo mokesčius nuo pajamų natūra gali sumokėti įmonė

Jeigu darbdavys su darbuotoju nesusitaria dėl GPM ir „Sodros“ įmokų kompensavimo arba darbdavys pats taip nusprendžia, darbuotojo mokesčius jis gali sumokėti iš savo lėšų. Už darbuotoją nuo pajamų natūra sumokėtas GPM ir „Sodros“ įmokos nebus laikomi darbuotojo pajamomis natūra (GPMĮ 9 str. 1 d. 5 p.). Šios už darbuotoją sumokėtos sumos būtų įmonės sąnaudos ir neleidžiami atskaitymai kaip neįprastos ir nebūtinoms pajamoms uždirbti sąnaudos (PMĮ 31 str. 1 d. 13 p.).

15. Kokiose deklaracijose reikia deklaruoti darbuotojo pajamas natūra

Darbuotojo pajamos natūra dėl automobilio naudojimo yra laikomos su darbo santykiais susijusiomis pajamomis. Nuo jų skaičiuojamas 20 proc. GPM ir „Sodros“ įmokos kaip nuo darbo užmokesčio. Tai A klasės pajamos, todėl GPM turi išskaičiuoti ir į valstybės biudžetą pervesti įmonė.

Automobilio pajamos natūra deklaruojamos:

- kas mėnesį mėnesinėje GPM313 deklaracijoje kartu su darbo užmokesčiu;
- metinėje GPM312 deklaracijoje, atskiroje eilutėje nurodant, kad tai automobilio pajamos natūra;
- kas mėnesį SAM pranešime kartu su darbo užmokesčiu.

Kai įmonė sumoka už darbuotojo asmeniniais tikslais sunaudotus degalus ir jai atsiranda prievolė skaičiuoti pardavimo PVM dėl degalų suvartojimo privatiems poreikiams tenkinti, degalų apmokestinamoji vertė (ne visa pajamų natūra vertė, bet tik degalai, kurie laikomi darbuotojo pajamomis natūra) ir pardavimo PVM deklaruojami PVM deklaracijoje (FR0600).

16. Dėl pajamų natūra, gautų naudojant automobilį, keičiasi NPD

Darbuotojo gautos pajamos natūra dėl automobilio naudojimo yra laikomos su darbo santykiais susijusiomis pajamomis. Jos gaunamos kas mėnesį, todėl yra įtraukiamos apskaičiuojant NPD (GPMĮ 20 str. 4 d.):

- pajamų natūra suma įtraukiama į NPD formulėje esančią darbo užmokesčio sumą;
- dėl to apskaičiuojamas mažesnis NPD ir didesnė GPM suma;
- šis NPD taikomas visoms darbuotojo per mėnesį gautoms su darbo santykiais susijusioms pajamoms, įskaitant ir pajamas natūra;
- pajamos natūra apmokestinamos 20 proc. GPM ir pridedamos prie kitų su darbo santykiais susijusių pajamų, apmokestinamų 20 proc. GPM, kai NPD reikia paskirstyti tarp darbo užmokesčio ir įmonės lėšomis sumokamos ligos išmokos už pirmąsias dvi ligos dienas, kurioms taikomas 15 proc. GPM.

Jeigu įmonė pamirštų NPD įtraukti į NPD formulę, dėl to apskaičiuotų per mažai GPM ir šią klaidą pastebėtų tik metams pasibaigus, kai taisymų GPM313 deklaracijose daryti nebegalima, metinį NPD perskaičiuoti ir papildomą GPM sumą darbuotojas turėtų apskaičiuoti pats metinėje GPM311 deklaracijoje. Dėl to gyventojas papildomai turėtų sumokėti GPM arba jam būtų grąžinama mažesnė GPM permoka.

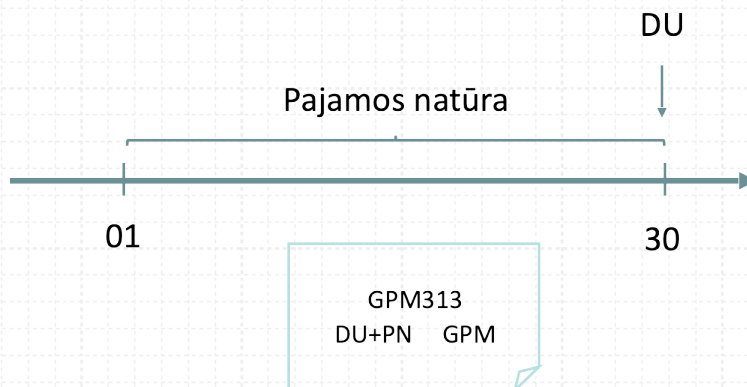
17. Darbuotojo pajamų natūra, gautų naudojant automobilį, deklaravimas mėnesinėje GPM313 deklaracijoje

Pajamos natūra dėl automobilio naudojimo yra gaunamos kasdien, tačiau laikoma, kad visos mėnesio pajamos natūra buvo gautos (išmokėtos) mėnesio paskutinę dieną, pavyzdžiui, rugsėjo mėnesio pajamų natūra gavimo diena bus laikoma rugsėjo 30 diena.

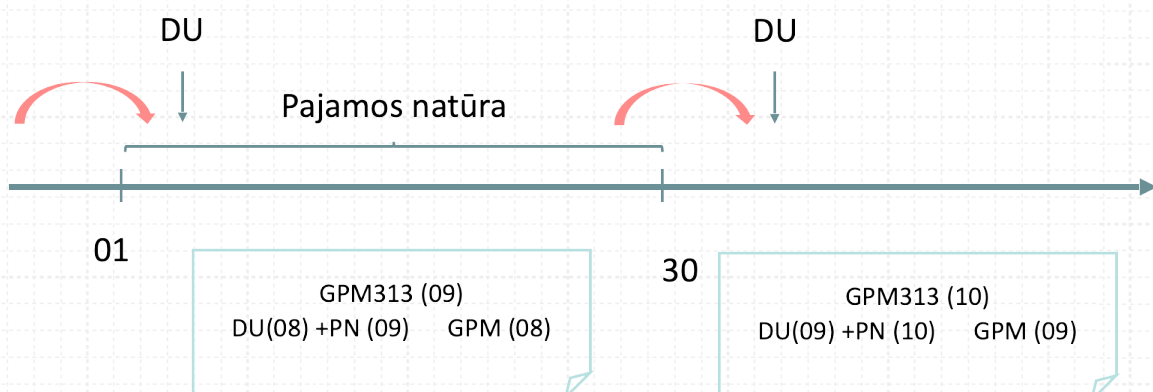
Mėnesinėje GPM313 deklaracijoje darbuotojo automobilio pajamos natūra deklaruojamos pirmoje dalyje „Duomenys apie su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais nesusijusias A klasės išmokas“.

Deklaracijos 5 laukelyje įrašoma per mėnesį darbuotojo gauta pajamų natūra suma. Mokėtina GPM suma deklaruojama pagal GPMĮ 23 straipsnyje nustatytas taisykles:

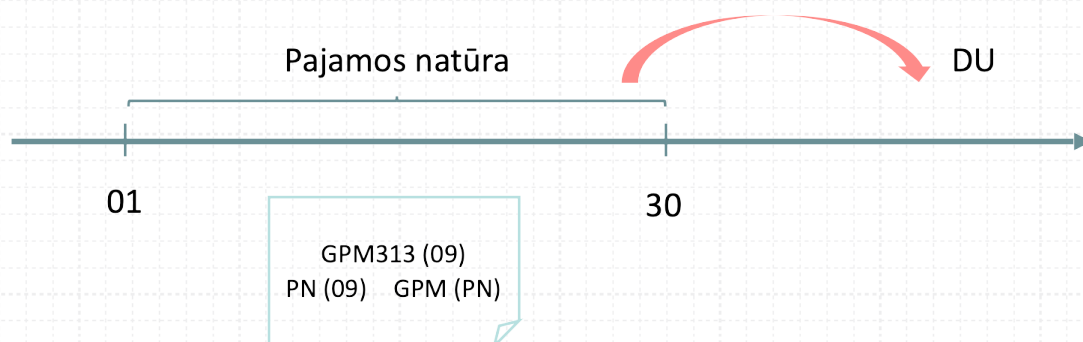
A tą patį mėnesį kaip ir pajamų natūra suma, jeigu visos to mėnesio su darbo santykiais susijusios pajamos buvo išmokėtos iki mėnesio paskutinės dienos. Nuo visų – pinigais ir natūra gautų – pajamų apskaičiuotas GPM įrašomas į 7 laukelį kaip mokėtinas iki to paties mėnesio paskutinės dienos;

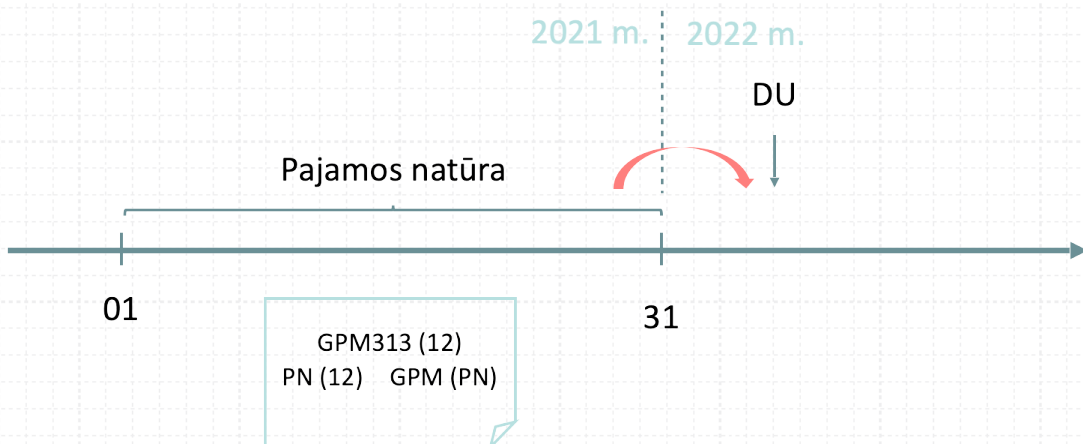
B jeigu atlyginimą pinigais įmonė išmoka kito mėnesio pradžioje (per 10 darbo dienų mėnesiui pasibaigus), tuomet GPM suma nuo pajamų natūra sumos turėtų būti sumokama iki kito mėnesio 15 dienos. Tokiu atveju pajamų natūra suma įtraukiama į to mėnesio, kurį pajamos natūra gaunamos, GPM313 deklaraciją, pavyzdžiui, į rugsėjo mėnesio GPM deklaraciją, o nuo jų mokėtina GPM suma – į spalio mėnesio deklaraciją, ir sumokama iki spalio 15 dienos (GPMĮ 23 str. 5 d.). Ši GPM suma turi būti deklaruojama 6 laukelyje;

- C** kai įmonė atlyginimą už praėjusį mėnesį išmoka vėliau nei per 10 darbo dienų mėnesiui pasibaigus, tarkim, už rugsėjo mėnesį sumoka spalio 20 dieną, tai rugsėjo mėnesio GPM313 deklaracijoje turėtų būti deklaruojama ne tik per rugsėjo mėnesį gautų pajamų natūra suma, bet ir nuo jų apskaičiuotas GPM (GPMĮ 23 str. 6 d.). GPM suma turėtų būti įrašoma į rugsėjo mėnesio GPM313 deklaracijos 7 laukelį;

- D** per gruodžio mėnesį darbuotojo gautos automobilio pajamos natūra deklaruojamos gruodžio mėnesio GPM313 deklaracijoje, GPM nuo šių pajamų pagal GPMĮ 23 str. 5 dalį turi būti sumokėtas į valstybės biudžetą iki gruodžio mėn. paskutinės dienos ir ši GPM suma įtraukiama į gruodžio mėn. GPM313 deklaracijos 7 laukelį.

18. Pajamų natūra, gautų naudojant automobilį, deklaravimas SAM pranešime

„Sodrai“ darbuotojų pajamos, taip pat ir pajamos natūra dėl automobilio naudojimo, deklaruojamos tą laikotarpį, kai jos buvo apskaičiuotos. Jeigu darbuotojas automobiliu naudojosi rugsėjo mėnesį, tai rugsėjo mėnesio pajamų natūra suma kartu su darbo užmokesčiu už rugsėjo mėnesį deklaruojama rugsėjo mėnesio SAM pranešime.

19. Pajamų natūra, gautų naudojant automobilį, deklaravimas metinėje GPM312 deklaracijoje*

Pajamos natūra dėl automobilių naudojimo 2021 metų GPM312 deklaracijoje bus deklaruojamos kaip anksčiau, kartu su tos pačios rūšies pajamomis natūra L6 laukelyje, nurodant N raidę.

Nuo 2022-01-01 darbuotojų, nuolatinių LT gyventojų, pajamos natūra dėl automobilio naudojimo deklaruojamos metinės A ir B klasės išmokų deklaracijos GPM312 L priede atskiroje eilutėje – atskirai nuo darbo užmokesčio ir nuo kitų darbuotojų natūra gautų pajamų. L6 laukelyje nurodoma A raidė „Už naudojimąsi kitam asmeniui priklausančiu automobiliu asmeniniais tikslais“.

Kai GPM nuo darbuotojo pajamų natūra įmonės sumoka savo lėšomis, ši GPM suma nurodoma GPM312L 11 laukelyje.

Jeigu nepavyksta atskirti darbo užmokesčio ir pajamų natūra GPM sumų, mokesčių administratorius leidžia pajamas natūra deklaruoti be GPM, o visą GPM sumą nurodyti prie atlyginimo.

Pastabos:

*Atnaujinta atsižvelgiant į 2021-09-30 VMI viršininko įsakymą Nr. VA-60, kuriuo buvo pakeistos Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formos, jos priedų GPM312L, GPM312U formų ir jų užpildymo ir pateikimo taisyklės

20. Kokios pasekmės kyla darbuotojui, jeigu GPM sumokamas įmonės lėšomis

Įmonės lėšomis nuo pajamų natūra sumokėtas GPM gyventojui negrąžinamas: tais atvejais, kai pagal GPMĮ 21 straipsnio nuostatas gyventojas turi teisę susigrąžinti GPM dėl sumokėtų draudimo įmokų, įmokų į pensijų fondus ar už studijas, dėl to, kad įmonė už gyventoją mokėjo GPM, gyventojui iš biudžeto gali būti grąžinama mažesnė GPM suma.

21. Ar pajamos natūra dėl automobilio naudojimo – leidžiami atskaitymai

Įmonės leidžiamais atskaitymais gali pripažinti automobilio nusidėvėjimo, remonto, priežiūros ir panašias sąnaudas, taip pat sunaudotų degalų sąnaudas. Darbuotojui apskaičiuota pajamų natūra suma nėra įmonės sąnaudos, todėl ji leidžiamais atskaitymais nepripažįstama. Pajamų natūra suma dėl automobilio naudojimo įmonės apskaitoje neturėtų būti registruojama kaip sąnaudos. Jeigu būtų užregistruota, pavyzdžiui, dėl to, kad apskaitos sistema šias sumas įtrauktų į GPM deklaracijas ar SAM pranešimą, tokios apskaitoje užregistruotos sąnaudos turėtų būti taisomos.

22. Degalų, automobilio remonto, draudimo ir kitų išlaidų pripažinimas pagal PMĮ

Sunaudoti degalai, automobilio nusidėvėjimas, remonto, draudimo, plovimo, kitos priežiūros ir eksploataavimo išlaidos būtų leidžiami atskaitymai, nes šios išlaidos arba buvo patirtos naudojant automobilį įmonės veiklai vykdyti (darbuotojas su juo vykdė darbo funkcijas), arba šios išlaidos tapo darbuotojo pajamų natūra dalimi. Abiem atvejais būtų taikoma PMĮ 17 str. 1 dalis, kuri sako, kad leidžiami atskaitymai yra:

- faktiškai patirtos, įprastos įmonės veiklai vykdyti ir būtinos įmonės pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti sąnaudos ir
- išlaidos darbuotojų naudai, kurios pagal GPMĮ yra GPM objektas.

23. Nuo pajamų natūra įmonės lėšomis sumokėto GPM ir VSD įmokų pripažinimas pagal PMĮ

Darbuotojo nuo pajamų natūra apskaičiuotas GPM ir „Sodros“ įmoka, jeigu įmonė jų neišskaičiuoja iš darbuotojo atlyginimo, apskaičiuojant pelno mokestį yra įmonės neleidžiami atskaitymai kaip neįprastos ir nebūtinės įmonės pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti sąnaudos (PMĮ 31 str. 1 d. 13 p.).

24. PVM dėl automobilio naudojimo privatiems poreikiams tenkinti

Kai įmonės automobilis naudojamas ne tik įmonės veikloje, bet ir gyventojų asmeniniais tikslais, pagal šiuo metu taikomą praktiką PVM dėl prekių ir paslaugų suvartojimo privatiems poreikiams tenkinti skaičiuojamas tik dėl automobilio ir degalų ir tik tais atvejais, kai jų pirkimo PVM buvo įtrauktas į atskaitą.

Pagal PVMĮ 5 str. 2 dalį ir 8 str. 2 dalį, prievolė skaičiuoti pardavimo PVM atsiranda tuomet, kai PVM mokėtojas kitam asmeniui perduoda prekę (degalus) nuosavybėn nemokamai ar leidžia įmonei priklausančiu turtu (automobiliu) naudotis nemokamai, jeigu buvo padaryta šių prekių ar turto PVM atskaita. Tokiais atvejais PVM atskaita netikslinama, bet skaičiuojamas pardavimo PVM dėl prekių suvartojimo ar paslaugų teikimo privatiems poreikiams tenkinti.

Dėl automobilio naudojimo pardavimo PVM skaičiuojamas, kai įmonė leidžia nemokamai naudotis kroviniu automobiliu (techniniame pase nurodyta, kad jis yra krovininis) ir tokio automobilio PVM yra įtrauktas į atskaitą. Kai įmonė įsigyja lengvąjį automobilį, kurio PVM atskaita yra draudžiama pagal PVMĮ 62 str. 2 dalies nuostatas, arba perka automobilį be PVM ar pagal maržos schemą, jai nėra pareigos skaičiuoti pardavimo PVM dėl automobilio naudojimo. Bet PVM turi būti skaičiuojamas dėl gyventojų asmeniniais tikslais sunaudotų degalų, jeigu jų pirkimo PVM buvo įtrauktas į PVM atskaitą.

25. Privatiems poreikiams sunaudotų degalų PVM

Pardavimo PVM apskaičiavimas priklauso nuo pasirinkto pajamų natūra įvertinimo būdo. Jeigu gyventojų pajamos natūra įvertinamos supaprastintu būdu – kaip 0,75 proc. automobilio rinkos vertės, tuomet bus laikoma, kad gyventojų privatiems poreikiams tenkinti sunaudotų degalų vertė yra 0,05 proc. suma, apskaičiuota nuo automobilio rinkos vertės per mėnesį (PVMĮ 5 str. 2 d. komentaras).

Tarkim, jeigu automobilio rinkos vertė būtų 20 000 Eur ir gyventojų pajamos būtų apskaičiuojamos kaip 0,75 proc. automobilio rinkos vertės, tai privatiems poreikiams sunaudotų degalų apmokestinamoji vertė būtų 10 Eur (20 000 Eur × 0,05 proc.), o nuo jos apskaičiuota pardavimo PVM suma – 2,10 Eur (10 Eur × 21 proc.).

Kai gyventojų pajamos natūra dėl automobilio naudojimo įvertinamos pagal automobilio faktinį naudojimą, tokiu atveju turi būti apskaičiuojama faktiškai darbuotojo asmeniniais tikslais sunaudotų degalų vertė, atsižvelgiant į asmeniniais tikslais nuvažiuotą atstumą ir degalų normą 100 km.

Tarkim, jeigu iš automobilio naudojimo dokumentų (kelionės lapų) matyti, kad gyventojų asmeniniais tikslais per mėnesį buvo nuvažiuota 500 km, degalų norma šiam automobiliui yra 7 l/100 km, o litras degalų kainuotų 1 Eur be PVM, tai privatiems poreikiams sunaudotų degalų apmokestinamoji vertė būtų 35 Eur (5 × 7 l × 1 Eur). Pardavimo PVM šiuo atveju būtų 7,35 Eur (35 Eur × 21 proc.).

26. Krovininis lengvasis automobilis ir PVM dėl suvartojimo privatiems poreikiams tenkinti

Kai įmonė įsigyja automobilį, kurio PVM atskaito, vėliau, kai gyventojui automobiliu leidžiama naudotis asmeniniais tikslais, skaičiuojamas pardavimo PVM. Apmokestinamoji vertė, nuo kurios skaičiuojamas PVM, nustatoma atsižvelgiant į pajamų natūra įvertinimo būdą.

Jeigu pasirenkama gyventojų pajamas natūra apskaičiuoti kaip 0,75 proc. automobilio vertės, tai laikoma, kad 0,7 proc. yra apmokestinamoji vertė, nuo kurios bus skaičiuojamas pardavimo PVM dėl automobilio naudojimo.

Tarkim, jeigu automobilio rinkos vertė būtų 20 000 Eur ir gyventojų pajamos būtų apskaičiuojamos kaip 0,75 proc. automobilio rinkos vertės, tai automobilio naudojimo privatiems poreikiams apmokestinamoji vertė būtų 140 Eur (20 000 Eur × 0,7 proc.), o nuo jos apskaičiuota pardavimo PVM suma – 29,40 Eur (140 Eur × 21 proc.).

Jeigu pasirenkama pajamas natūra įvertinti pagal faktinį automobilio naudojimą, tai apmokestinamoji vertė turėtų būti nustatoma pagal PVMĮ 15 str. 3 dalies reikalavimus. Tai būtų išlaidos, įskaitant automobilio nusidėvėjimą, kurias įmonė patiria leisdama gyventojui automobiliu naudotis nemokamai. Reikia manyti, kad bendra per mėnesį įmonės patirtų išlaidų suma galėtų būti padalijama tarp įmonės ir gyventojų pagal faktinį automobilio naudojimą įmonės ir gyventojų asmeniniais tikslais.

27. PVM SF dėl suvartojimo privatiems poreikiams išrašymas ir deklaravimas

Pardavimo PVM dėl degalų suvartojimo ar automobilio naudojimas privatiems poreikiams privatiems tenkinti, jeigu automobilio pirkimo PVM buvo atskaitytas, apskaičiuojamas išrašant PVM sąskaitą. PVM sąskaitoje faktūroje nurodoma, kad ji išrašyta dėl prekių suvartojimo privatiems poreikiams tenkinti.

Įmonė tokią PVM SF rašo pati sau, todėl joje gali būti nurodoma bendra visų darbuotojų privatiems poreikiams per mėnesį sunaudotų degalų vertė ir nuo bendros vertės skaičiuojamas pardavimo PVM.

Apskaitoje išrašius tokią PVM sąskaitą faktūrą turėtų būti registruojama tik pardavimo PVM suma – pripažįstamos PVM sąnaudos ir mokėtinas PVM. Privatiems gyventojų poreikiams sunaudota degalų vertė (degalų nurašymas) apskaitoje registruojama pagal įmonės nustatytas taisykles

PVM deklaracijoje (FR0600) degalų apmokestinamoji vertė įrašoma į 14 laukelį „Suvartojimas privatiems poreikiams tenkinti“. Pardavimo PVM suma įrašoma į 29 laukelį „Standartinio tarifo pardavimo PVM“.

Išrašyta PVM sąskaita faktūra i.SAF registre turėtų būti deklaruojama nurodant PVM6 kodą „Atvejai, kai prekės (paslaugos) yra suvartotos PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti (PVMĮ 5 ir 8 straipsniai)“.

28. Kaip apskaičiuoti ir apmokestinti akcininko gautas pajamas natūra

Akcininko, kuris nedirba įmonėje, pajamos natūra dėl automobilio naudojimo turėtų būti apskaičiuojamos kaip automobilio nuomos rinkos kaina (Aprašo 4 p.). Supaprastintas pajamų natūra būdas (Aprašo 5 p.) šiuo atveju neturėtų būti taikomas, nes automobilis įmonės veikloje apskritai nenaudojamas. Akcininko pajamomis natūra būtų pripažįstamos ir šiam automobiliui įsigytų ir sunaudotų degalų išlaidos.

Visos su akcininko naudojamu automobiliu susijusios išlaidos – automobilio nusidėvėjimas, jo pirkimo PVM, degalų, draudimo, automobilio plovimo, priežiūros ir remonto, statymo saugojimo aikštelėse, taip pat bet kokios kitos susijusios išlaidos – būtų neleidžiami atskaitymai, šių išlaidų pirkimo PVM neatskaitomas ir taip pat pripažįstamas neleidžiamais atskaitymais. Būtų laikoma, kad šios išlaidos nėra skirtos PVM apmokestinamai veiklai vykdyti, nėra įprastos ir būtinos įmonės pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti (PVMĮ 62 str. 1 d. ir PMĮ 31 str. 1 d. 13 p.).

Akcininko pajamos natūra paprastai GPM apmokestinamos kaip „kitos“ pajamos ir joms taikomas 15 (20) proc. GPM tarifas (GPMĮ 6 str. 1-2 d.).

29. Ar valdybos nariui skaičiuojamos pajamos natūra dėl automobilio naudojimo

Valdybos nariams skaičiuojamos pajamos natūra, jeigu jie naudojami įmonei priklausančiu automobiliu. Dažniausiai valdybos narių pajamos natūra apskaičiuojamos kaip automobilio nuomos rinkos kaina pagal Aprašo 4 punkto nuostatas, papildomai kaip pajamos natūra apskaičiuojama ir šiems važiavimams sunaudotų degalų vertė (Aprašo 2 p.).

Tais atvejais, kai valdybos nariui pagal jo vykdomos veiklos pobūdį, valdybos veiklos reglamentą, sutartį ar vykdant kitais įmonės teisės aktais priskirtas funkcijas yra būtina naudotis įmonės automobiliu, galbūt, pajamos natūra, kai valdybos narys automobilį naudoja ir savo asmeniniais tikslais, galėtų būti įvertinamos kaip 0,75 proc. nuo automobilio rinkos vertės, t. y. supaprastintu būdu.

Valdybos nario pajamos natūra būtų apmokestinamos 20 (32) proc. GPM (GPMĮ 6 str. 1-1 d.) ir VSD įmokomis kaip tantjemos (VSDĮ 10 str. 1 d. 11 p.).

Tačiau atsižvelgiant į valdybos nariams tenkančių išlaidų pripažinimą, apskaičiuojant pelno mokestį visas su jų veikla susijusias išlaidas, įskaitant valdybos nariui priskirto automobilio nusidėvėjimą, remontą, draudimą ir degalų išlaidas, įmonė turėtų priskirti neleidžiamais atskaitymams. Įprastai tokių neleidžiamų atskaitymų PVM yra neatskaitomas ir taip pat pripažįstamas neleidžiamais atskaitymais (PVMĮ 62 str. 1 d. PMĮ 24 str. 2 d.).

30. MB narių ir IĮ savininkų pajamos natūra dėl įmonei priklausančio automobilio naudojimo

MB nariai ar IĮ savininkai pajamas dėl automobilio naudojimo gali pripažinti dviem būdais:

kaip su darbo santykiais susijusias pajamas. Tuomet nuo šių pajamų bus mokamas 20 proc. GPM ir nuo pusės pajamų būtų mokamos VSD ir PSD įmokos;

kaip dividendai – pelno iš įmonės paėmimas. Tuomet būtų skaičiuojamas tik 15 proc. GPM.

Kokiu būdu pripažinti pajamas natūra, MB ar IĮ savininkas sprendžia pats. Tai - įmonės savininko nuolatinio LT gyventojų B klasės pajamos, kurias gyventojas deklaruos ir apmokestins savo metinėje GPM311 deklaracijoje.

Pasirinkus automobilio pajamas natūra apmokestinti kaip susijusias su darbo santykiais, visos automobilio nusidėvėjimo, draudimo, remonto ir kitos su jo eksploatavimu susijusios išlaidos būtų leidžiami atskaitymai. Jeigu MB narys ar IĮ savininkas pasirinktų pajamas natūra laikyti dividendais, tuomet dalis su automobiliu susijusių išlaidų leidžiamais atskaitymais nebūtų pripažįstama. Tokių neleidžiamų atskaitymų apskaičiavimo metodą ir taisykles įmonė turėtų nustatyti pati.

**Daugiau šia tema
vaizdo įrašė**

[Žiūrėti >](#)

Jei turite klausimų

Skambinkite + 370 678 20 470 arba
rašykite pagalba@mokesciu-sufleris.lt